

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19
тел.: (044) 235-23-78, факс: 235-32-57
E-mail: info@mincult.gov.ua

02.01.2019 № 7/18-1/10-19
На № 47543/1/1-18 05.12.2018

Народному депутату України
Луценку І. В.

Шановний Ігоре Вікторовичу!

Міністерство культури України на виконання доручення Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 05.12.2018 № 47543/1/1-18 до листа Голови Верховної Ради України А. Парубія від 23.11.2018 № 11/10-1579 розглянуло в межах компетенції Ваше звернення від 20.11.2018 № 11-2589 щодо збору та систематизації публічної інформації стосовно передачі Українській православної церкві будівель, споруд, майна державної власності.

За результатами опрацювання інформації, отриманої від Міністерства юстиції України, Дніпропетровської, Житомирської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Харківської, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської обласних та Київської міської державних адміністрацій, Мінкультури додатково повідомляє таке.

Міністерство юстиції України листом від 11.12.2018 № 49665/15345-4.18/19.2.2 поінформувало Мінкультури, що відносини, які виникають у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, урегульовані Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (далі – Закон).

Відповідно до пунктів 1, 2 частини першої статті 2 Закону державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (далі – державна реєстрація прав) - офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі – Державний реєстр прав).

Державний реєстр прав – єдина державна інформаційна система, що забезпечує обробку, збереження та надання відомостей про зареєстровані речові права на нерухоме майно та їх обтяження, про об'єкти та суб'єкти таких прав.

Умови, підстави, процедуру надання інформації з Державного реєстру прав визначено, зокрема, статтею 32 Закону та Порядком доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженим постановою Кабінету

Міністрів України від 25.12.2015 № 1127 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (зі змінами) (далі – Порядок).

Інформація про зареєстровані права на нерухоме майно та їх обтяження, що міститься у Державному реєстрі прав, згідно з положеннями статті 32 Закону є відкритою, загальнодоступною та платною, крім випадків, передбачених Законом.

Частина третя статті 32 Закону встановлює, що для посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суддів, органів Національної поліції, органів прокуратури, органів Служби безпеки України, Національного банку України, Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства з питань запобігання корупції, приватних виконавців, адвокатів, нотаріусів інформація з Державного реєстру прав у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом, надається за суб'єктом права чи за об'єктом нерухомого майна в електронній формі шляхом безпосереднього доступу до Державного реєстру прав.

Доступ користувачів до Державного реєстру прав надається (припиняється) на підставі договору, укладеного з технічним адміністратором Державного реєстру прав, крім випадку надання посадовим особам державних органів автоматизованого доступу з використанням програмних засобів ведення інформаційно-телекомунікаційних систем відповідних державних органів за допомогою прикладного програмного інтерфейсу Державного реєстру прав.

Технічний адміністратор Державного реєстру прав укладає договір у разі, коли користувачем є, зокрема, посадова особа державного органу, - з відповідним органом, у якому працює такий користувач.

Доступ користувача до Державного реєстру прав на підставі договору здійснюється виключно за умови використання таким користувачем кваліфікованого електронного підпису. Для створення кваліфікованого електронного підпису використовуються виключно засоби кваліфікованого електронного підпису, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання (пункти 3, 4 Порядку).

Положеннями пункту 6 Порядку визначено, що форма та зміст інформації з Державного реєстру прав, що можуть бути отримані шляхом доступу до зазначеного Реєстру, визначаються у Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1141 (зі змінами) (далі – Порядок¹).

Відповідно до підпункту 1 пункту 56 Порядку¹ відомості з Державного реєстру прав формуються у формі: інформації з Державного реєстру прав, зокрема, про: зареєстровані речові права, обтяження речових прав, про об'єкти та суб'єктів таких прав (обтяжень).

Інформація з Державного реєстру прав про зареєстровані речові права, обтяження речових прав, про об'єкти та суб'єктів таких прав (обтяжень) містить актуальні на дату та час її надання відомості про зареєстровані речові права, їх обтяження щодо одного об'єкта нерухомого майна, наявні в Державному реєстрі прав, а також відомості з його невід'ємної архівної складової частини, або

відомості про відсутність зареєстрованих речових прав, їх обтяжень щодо такого об'єкта нерухомого майна.

За бажанням особи інформація з Державного реєстру прав може також містити відомості про набуття, зміну та/або припинення права власності та інших речових прав, обтяження таких прав, а також про внесені зміни до відповідного запису Державного реєстру прав та його невід'ємної архівної складової частини у хронологічному порядку (абзац перший, п'ятий пункту 57 Порядку¹).

Відповідно до підпункту 4 пункту 2 Порядку¹ невід'ємна архівна складова частина Державного реєстру прав - Реєстр прав власності на нерухоме майно, Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна та Державний реєстр іпотек.

Пошук відомостей Державного реєстру прав здійснюється відповідно до Порядку¹ (абзац другий пункту 7 Порядку).

Відповідно до пункту 21 Порядку¹ пошук відомостей у Державному реєстрі прав про речові права та їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів таких прав, у тому числі в його невід'ємній архівній складовій частині, здійснюється за одним або кількома ідентифікаторами, передбаченими абзацами другим - четвертим пункту 20 цього Порядку¹, а також за такими ідентифікаторами, зокрема:

1) тип суб'єкта речового права, обтяження: фізична особа; юридична особа.

Під час формування заяви обирається один із передбачених цим підпунктом типів суб'єкта речового права, обтяження;

2) суб'єкт речового права, обтяження: для фізичних осіб: прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові; номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі; реєстраційний номер облікової картки платника податків; реквізити документа, що посвідчує особу: серія документа; номер документа; для юридичних осіб: повне найменування юридичної особи; ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ.

Під час формування заяви обирається один або декілька із передбачених цим підпунктом параметрів залежно від типу суб'єкта речового права, обтяження;

3) номер запису Державного реєстру прав.

Також слід зазначити, що абзацом другим – четвертим пункту 20 Порядку¹ передбачено такі ідентифікатори пошуку відомостей: реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна (у разі наявності відкритого розділу на об'єкт нерухомого майна); кадастровий номер земельної ділянки (у разі формування заяви щодо земельної ділянки); адреса об'єкта нерухомого майна (крім випадків формування заяви щодо земельної ділянки); реєстраційний номер заяви (у разі відкликання заяви).

Пошук відомостей у Державному реєстрі прав про речові права та їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів таких прав, у тому числі в його невід'ємній архівній складовій частині, здійснюється за принципом: повного збігу всіх зазначених ідентифікаторів пошуку; повного збігу всіх зазначених ідентифікаторів пошуку та/або кожного окремого із зазначених ідентифікаторів пошуку (пункт 22 Порядку¹).

Надання інформації з Державного реєстру прав в електронній формі з безпосереднім доступом до Реєстру забезпечується за допомогою програмних засобів його ведення шляхом здійснення користувачем пошуку відомостей

Державного реєстру прав, завантаження та перегляду в електронній формі для їх подальшого використання, зокрема друку.

Формування інформації з Державного реєстру прав в електронній формі здійснюється автоматично програмними засобами ведення Реєстру залежно від зазначених користувачем параметрів пошуку.

Для отримання інформації з Державного реєстру прав користувач також обов'язково зазначає підставу її отримання (відповідні норми закону та реквізити справи (провадження), реквізити договору про надання правової допомоги тощо) (абзац перший, третій, четвертий пункту 7 Порядку).

Відповідно до пункту 8 Порядку інформація з Державного реєстру прав надається незалежно від місцезнаходження нерухомого майна.

Зокрема, Мін'юст інформує, що згідно з пунктом 1 наказу Міністерства юстиції України від 25.06.2015 № 1059/5 «Деякі питання щодо визначення адміністратора Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.06.2015 за № 754/27199, державне підприємство (Національні інформаційні системи) (далі – ДП «НАІС») визначено адміністратором Єдиних та Державних реєстрів, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України.

Таким чином, з метою отримання інформації з Державного реєстру прав необхідно звернутися до ДП «НАІС» для укладення відповідного договору.

Міністерство юстиції України зазначає, що також слід звернути увагу на те, що державна реєстрація прав проводиться з 01.01.2013 року у Державному реєстрі прав за заявочним принципом, тобто за заявою особи, у якої виникає, змінюється чи припиняється право власності на відповідний об'єкт нерухомого майна. Отже, наповнення єдиної інформаційної бази даних Державного реєстру прав здійснюється в міру звернення до органів державної реєстрації прав, суб'єктів державної реєстрації прав чи нотаріусів.

При цьому Мін'юст акцентує увагу, що до 01.01.2013 року реєстрацію права власності на об'єкти нерухомого майна проводили бюро технічної інвентаризації (далі – БТІ) на паперових носіях. Підключення БТІ до Реєстру прав власності на нерухоме майно відбувалося поступово, починаючи з 2003 року, а деяких БТІ, зокрема на території міст Києва та Севастополя, з травня – червня 2010 року.

Значна частина з накопичених відомостей так і залишилася на паперових носіях, а їх внесення до Державного реєстру прав відбувається лише у разі звернення особи за державною реєстрацією, зокрема, права власності.

Додатково повідомляємо, що інформація Міністерства юстиції України не встановлює норм права, а має інформаційний характер.

Дніпропетровська обласна державна адміністрація листом від 10.12.2018 № 106-4984/0/2-18 повідомила Мінкультури, що у 2008 році релігійна громада Свято-Троїцької (Кафедральної) парафії Дніпропетровської єпархії Української православної церкви звернулася до облдержадміністрації з клопотанням передати будівлю Свято-Троїцького кафедрального собору та господарські будівлі в м. Дніпропетровськ у власність релігійній громаді.

За результатами розгляду вищевказаного звернення, було прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 03.04.2009 № Р-175/0/3-09 «Про

передачу споруди Свято-Троїцького кафедрального собору та господарських будівель у м. Дніпропетровську (Додаток № 1).

Житомирська обласна державна адміністрація листом від 18.12.2018 № 7618/06/2-18 поінформувала Мінкультури, що відповідно до інформації, наданої Регіональним відділенням Фонду державного майна України по Житомирській області (далі - РВ ФДМУ по Житомирській області) щодо передачі державою у постійне або тимчасове користування, володіння чи оренду будівель, споруд, майна Українській православної церкви, укладений договір оренди РВ ФДМУ по Житомирській області зі Свято-Казанською парафією у с. Гамарня Овруцько-Коростенської єпархії Української православної церкви. Також Житомирська облдержадміністрація надала перелік діючих договорів оренди нерухомого майна, укладених РВ ФДМУ по Житомирській області з релігійними організаціями (Додаток № 2).

Київська обласна державна адміністрація листом від 13.12.2018 № 2596/01-02 поінформувала Мінкультури, що для надання повної, об'єктивної та вичерпної інформації на звернення народного депутата України І. В. Луценка, Київській облдержадміністрації потрібен додатковий час для уточнення інформації. Після отримання відповідних даних від органів місцевого самоврядування, інформація буде надіслана Мінкультури.

Кіровоградська обласна державна адміністрація листом від 26.12.2018 № 32-21/1389/0.32 повідомила Мінкультури, що в Кіровоградській області практично завершено передачу релігійним організаціям у власність та постійне користування колишніх культових будівель, на які вони претендували.

Відповідно до вимог чинного законодавства України культові споруди, що розташовані на території Кіровоградської області, передавалися у власність релігійних організацій рішеннями органів місцевого самоврядування територіальних громад, у комунальній власності яких споруди перебували.

За попередньою інформацією, починаючи з 1991 року, релігійним громадам різного релігійного спрямування передано більше 50 об'єктів.

Кіровоградською облдержадміністрацією направлено запити до районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування щодо уточнення інформації та надання належним чином завірених копій нормативно-правових актів (рішень, розпоряджень), якими передавалося майно. Певна частина даних документів передано на зберігання до архівних установ. Тому отримання належним чином завірених копій потребує більше часу.

Також слід зазначити, що між комунальним підприємством «Історико-архітектурний заповідник Раєвських» та релігійною громадою Української православної церкви с. Розумівка Олександрівського району Кіровоградської області укладено договір від 04.01.2013 № 3 про безоплатне користування культовою будівлею Свято-Хрестовоздвиженської церкви-усипальниці родини Раєвських, що є обласною комунальною власністю та перебуває на балансі комунального підприємства «Історико-архітектурний заповідник Раєвських».

Разом з тим, рішенням Господарського суду Кіровоградської області від 23.10.2016 по справі № 912/2606/16 визнано за релігійною громадою Парафії Великомуценка Дмитрія Солунського Олександрійської єпархії Української

Православної Церкви с. Світлопіль Олександрійського району Кіровоградської області право власності на будівлю Свято-Димитрівської церкви (вул. Будьонного, 35а, с. Світлопіль Олександрійського району Кіровоградської області). На час початку розгляду справи будівля була напівзруйнована, встановити власника будівлі не вдалося.

Обласна державна адміністрація у листі до Мінкультури надала наявну інформацію щодо передачі майна Українській православної церкві та наявні копії відповідних документів (без завірення) (Додаток № 3). Також зазначаємо, що додатково будуть надсилатися документи по мірі надходження завірених нормативно-правових актів від безпосередніх розпорядників інформації.

Миколаївська обласна державна адміністрація листом від 14.12.2018 № 1582/0/05-3/1-18 надіслала до Мінкультури інформацію щодо передачі Українській православної церкві будівель, споруд, майна державної власності та завірених належним чином копій рішень з зазначеного вище питання (Додаток № 4).

Одеська обласна державна адміністрація листом від 20.12.2018 № 9631/5/01-10/8169/2-18 повідомила Мінкультури, що згідно з інформацією, наданою регіональним відділенням Фонду державного майна України в Одеській області на облік та у сфері управління регіонального відділення перебувала церква (с. Градениці, Біляївський район), яка у процесі приватизації не увійшла до статутного капіталу СГ ТОВ «Україна», але залишилася на його балансі.

Рішенням виконавчого комітету Одеської обласної ради від 27.12.1991 № 638 був зареєстрований статут релігійної громади Української православної церкви села Градениці Біляївського району.

Відповідно до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», на підставі наказу регіонального відділення від 06.10.2009 № 953, рішення сесії Граденицької сільської ради від 07.10.2016 № 121-VII на підставі акту приймання-передачі від 25.01.2017 церква (с. Градениці, Біляївський район), яка у процесі приватизації не увійшла до статутного капіталу СГ ТОВ «Україна», але залишилася на його балансі була передана з державної до комунальної власності територіальної громади с. Градениці Біляївського району.

Відповідно до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», на підставі наказу регіонального відділення від 19.01.2009 № 52, рішення сесії Надеждівської сільської ради від 10.01.2012 № 63-VI на підставі акту приймання-передачі від 17.02.2016 незавершене будівництво церкви (с. Надеждівка, Арцизький район), яке у процесі приватизації не увійшло до статутного капіталу ВАТ «Шампань України», але залишилося на його балансі було передано з державної до комунальної власності територіальної громади с. Надеждівка Арцизького району. Копії відповідних рішень додано (Додаток № 5).

Полтавська обласна державна адміністрація листом від 13.12.2018 № 01-17/1789 поінформувала Мінкультури, що у 1992 році культову споруду (Григорівську церкву) передано у власність релігійній громаді Григорівської Української православної церкви с. Бобрівник Зіньківського району (Розпорядження Представника Президента України у Полтавській області від 22.10.1992 № 364).

У 1993 році культові будівлі комплексу Різдва Богородиці (Козелещинського) жіночого монастиря передано безкоштовно у власність чернечої громади Різдва Богородиці (Козелещинського) жіночого монастиря Української православної церкви (Розпорядження Представника Президента України у Полтавській області від 14.12.1993 № 531).

Культові будівлі комплексу Спасо-Преображенського (Мгарського) чоловічого монастиря передано безкоштовно у власність чернечої громади Спасо-Преображенського (Мгарського) чоловічого монастиря Української православної церкви (Розпорядження Представника Президента України у Полтавській області від 29.09.1993 № 433).

Культову споруду (Троїцьку церкву) передано у власність релігійній громаді Троїцької Української православної церкви смт Диканька (Розпорядження Представника Президента України у Полтавській області від 12.03.1993 № 101).

У 2003 році колишню будівлю Козелещинського Різдва Богородиці жіночого монастиря (Будинок для сестер) повернуто у власність чернечої громади Козелещинського Різдва Богородиці жіночого монастиря Української православної церкви (Розпорядження голови Полтавської облдержадміністрації від 12.02.2003 № 31).

Полтавська Облдержадміністрація інформує, що оригінали зазначених розпоряджень з відповідними додатками знаходяться в архівних установах області.

Рівненська обласна державна адміністрація листом від 13.12.2018 № вих.-8888/0/01-18 311 повідомила Мінкультури, що нормативно-правові акти, відповідно до яких було здійснено вищезазначене повернення у власність і передачу у користування культових будівель, не зберігаються в Рівненській облдержадміністрації і були передані в Державний архів Рівненської області, за винятком двох розпоряджень голови Рівненської облдержадміністрації. Оригінали цих документів додано (Додаток № 6).

Сумська обласна державна адміністрація листом від 21.12.2018 № 01-17/13033 надіслала до Мінкультури копії рішень Сумської обласної ради щодо передачі культових споруд у власність релігійних громад (Додаток № 7).

Харківська обласна державна адміністрація листом від 17.12.2018 № 01-50/10450 надала список культових споруд, які передавалися у власність релігійним організаціям розпорядженнями Представника Президента України в Харківській області, голови Харківської облдержадміністрації у зазначений вище період часу та копії відповідних рішень (Додаток № 8).

Завірені належним чином копії рішень з зазначеного вище питання будуть надіслані додатково.

Разом з тим, Харківська облдержадміністрація повідомила Мінкультури, що з 24.08.1991 по 12.12.2018 здійснювалася передача предметів державної частини Музейного фонду України зі збірки Харківського історичного музею (зараз КЗ «Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова» Харківської обласної ради) до християнських релігійних організацій, а саме – наказом Міністерства культури і мистецтва України від 07.09.1999 № 550 «Про передачу на постійне зберігання Харківської Єпархії Української Православної Церкви» були передані дві парні ікони – «Казанська Божа Мати» та «Ісус Христос».

Черкаська обласна державна адміністрація листом від 17.12.2018 № 02.02/01-08/8024 надіслала до Мінкультури інформацію щодо передачі Українській православної церкві будівель, споруд, майна державної власності та завірені належним чином копії рішень з зазначеного вище питання (Додаток № 9).

Чернівецька обласна державна адміністрація листом від 14.12.2018 № 01.21-6/6932 поінформувала Мінкультури, що розгляд вищезгаданого звернення народного депутата України Луценка І. В. потребує додаткового часу для опрацювання витребуваної інформації. Опрацьовані матеріали буде надіслано до Мінкультури додатково.

Чернігівська обласна державна адміністрація листом від 18.12.2018 № 8001-11/1030 надала Мінкультури копії відповідних рішень із зазначеного вище питання (Додаток № 10).

Київська міська державна адміністрація повідомила Мінкультури, що інформація про передачу Українській православної церкві будівель, споруд, майна державної форми власності у виконавчому органі Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) відсутня.

Разом з тим, Київська міськдержадміністрація надала Мінкультури копії документів про передачу у власність та безоплатне користування (позичку) Українській православної церкві культових будівель та інших споруд комунальної власності територіальної громади міста Києва (Додаток № 11).

Інформуємо, що станом на 29.12.2018 Івано-Франківська, Київська, Львівська, Харківська та Чернівецька обласні державні адміністрації, яких визначено співвиконавцями, не надали до Мінкультури належним чином завірені відповідні документи.

Разом з тим повідомляємо, що у разі надходження інформації від вищезазначених співвиконавців, Вас буде поінформовано додатково.

Додаток: на 183 арк.

З повагою

Міністр

Є. НИЩУК